

Branka Bošković Ponovo bih otišla (U AVGANISTAN)

Branka Bošković, članica Vojske Crne Gore, koja je u sklopu trećeg kontingenta vojnika naše države šest mjeseci provela u Avganistanu, svoje iskustvo opisuje kao izuzetno emotivno i dirljivo. Osim što je svoj posao obavila sa velikom dozom profesionalnosti i odgovornosti, ne krije da su avganistanska djeca na nju ostavila poseban utisak... piše Dijana Mihailović

Odluku da se upustim u misiju zvanu Avganistan nisam donijela preko noći! Mnogo sam razmišljala o tome, jer su me uvijek privlačili izazovi, a na odluku je uticala i veoma bitna činjenica, a to je moja ljubav prema vojsci. Nakon što se vratio prvi kontingent crnogorskih vojnika iz Avganistana, odmah sam otišla kod njih i pitala ih sve što me je zanimalo. Olakšavajuća okolnost je bila ta što je većina vojnika iz tog trećeg kontingenta, u čijem sam sastavu bila, pripadala mojoj brigadi, tako da mi je bilo mnogo lakše jer su uz mene bile moje kolege, ali prije svega prijatelji. Dodatna olakšavajuća okolnost je bila ta što sam imala podršku svojih najbližih. Kćerka mi je takođe vojno lice, pa je ona svu tu priču prihvatila potuno smireno podržavši moju odluku. Sa druge strane sin je malo negodovao ali je na kraju prihvatio moj izbor! Ja sam mnogo više bila opterećena činjenicom da li će sve proći kako treba kada je škola u pitanju, jer je bio na završnoj, četvrtoj godini, tako da sam ga konstantno napominjala da mora da uči dok sam odsutna. Sama se nisam previše plašila, bila sam odlučna i rekla sebi kako je suđeno, tako će i biti!

Bila je noć kada smo stigli u Avganistan, a u svima nama preovladavao je čudan osjećaj, doza strepnje i straha kada smo kročili na tlo te zemlje! Kada smo izašli iz aviona imali smo organizovan prevoz do baze koja nam je bila dodijeljena. Bila sam zbunjena, sve mi je bilo nepoznato, i sama ta baza mi je djelovala nekako ogromno, kao neki lavirint, plašila sam se kako ću se snaći i prilagoditi. Kada smo stigli, odmah su nas povezali sa našim nadležnima, bili smo pod komandom mađarskog tima. Nakon upoznavanja, svima su dodijeljena zaduženja, a ja sam bila u sklopu medicinskog tima, tako da sam odmah upoznata sa radnim mjestom i sa onim šta se od mene traži. Kolege iz Mađarske su bile veoma ljubazne, vrlo lako smo uspostavili komunikaciju, naravno na engleskom jeziku, koji baš nisu znali svi. Snašli smo se tako što je onaj koji je najbolje znao prevodio ostalima i tako smo uspostavljali kako profesionalni, tako i privatni kontakt. Tokom boravka u Avganistanu mnogo mi je pomogla višemjesečna obuka koju smo imali, a i sama sam istraživala i čitala puno toga. Pripreme za taj veliki pohod su se sastojale od upoznavanja sa samom zemljom, njihovom kulturom, načinom života, šta smijemo, šta ne smijemo. U bazi je bilo par Avganistanaca, koji su radili u vešeraju. Nama je bilo zabranjeno da ulazimo u tu prostoriju do 18.00h, dok je trajala njihova smjena. Oni su isključivo prali muški veš, ženski nisu smjeli ni da dodirnu! Tako da smo mi nakon završetka njihove smjene mogli da uđemo u vešeraj.

Ja sam sve njih doživljavala kao ljude koji jako brzo uče jezike. Vojske iz različitih zemalja su dolazile i odlazile iz Avganistana i oni bukvalno znaju jezik svih njih. Čim smo počeli obavljati dužnosti, došlo je i do prvih kontakata sa lokalnim radnicima u bazi. I to je ono što je definitivno ostavilo najjači utisak na mene. Kada poslije višemjesečne obuke i slušanja predavanja

"Ono što mi je pomoglo da istrajem je stalna komunikacija sa svojim najbližima."

o običajima i kulturi Avganistana, o ljudima koji su jako konzervativni, dođete u susret sa lokalcem koji je stražar u bazi i koji sa iskrenim osmijehom na licu, i na čistom crnogorskom jeziku te upita "kako si, kako porodica, kako zdravlje", moraš ostati zatečen i fasciniran na neki način. Bili su jako prijatni i ljubazni, ali sve u skladu sa svojim običajima. Nikako nismo snjeli da ih pozdravljamo podignutom rukom, a ja sam jednom prilikom, pošto je naš stacionar bio blizu

tog vešeraja nehotice jednom od njih mahнула, i u momentu sam u sebi pomislila "O Bože, šta uradih?" Ali, s obzirom na to da mi je i on otpozdravio, shvatila sam da su i oni navikli na te raznorazne pozdrave!

Kod nas u bazi su vrlo često dolazila djeca u pratnji učiteljica i ona su me prosto oduševila. Zamisljala sam ih potpuno drugačije, gole, bose, zapuštene ali uopšte nije bilo tako, barem ovo što sam ja imala priliku da vidim. Djevojčice su bile jako slatke, nisu uopšte bile ružno obučene. Nosile su haljinice, mašnice u kosi, a neke od njih su čak imale namazane nokte, za šta sam mislila da nije dozvoljeno ni pod razno! Učiteljice su takođe bile sasvim pristojno obučene, nisu nosile burke. Imale su jako lijepe tašne, i to mi je posebno privuklo pažnju. Oduševila sam se zato što je sve bilo suprotno od onoga što sam čitala. Potpuno su me razoružali kada su nam upravo ta djeca za 8. mart priredila priredbu, a pošto je u bazi osim mene bilo i još nekoliko Mađarica i jedna Amerikanka, svaka se rasplakala, jer su se ta djeca zaista potrudila i ostavila na nas jak utisak.

Avganistanski narod nema adekvatnu medicinsku pomoć, tako da se uglavnom liječe po bazama. Prva tri mjeseca u bazi je bila stacionirana američka bolnica i ona je bila opremljena veoma dobro. Često smo se susretali sa različitim povredama, a imala sam priliku i da asistiram tokom jedne operacije i to mi je bilo novo iskustvo. Kada su Amerikanci otišli, tada smo rjeđe imali težih slučajeva, najviše su dolazili Avganistanci sa lakšim povredama i situacija je bila uglavnom mirna. Najteži trenutak sa te medicinske strane je bio kada je u bazu došla djevojčica sa amputiranom nogom. Stigla je u pratnji roditelja za koga sam mislila da joj je djed. Pretpostavljam da od svog tog teškog života izgledaju mnogo starije, a s obzirom na to da sam čitala da im je prosječni vijek 46 godina, u šali sam vrlo često znala da kažem da sam u njihovim očima pokojna! Toj djevojčici smo ja i svo to medicinsko osoblje koje je bilo prisutno pružili pomoć, nježnost, poklonili joj igračke i uradili sve što je u našoj moći da je koliko toliko oraspoložimo dok je bila kod nas. Ona je samo jednom došla u našu bazu, u koju su uglavnom dolazili stariji ljudi.

Gledajući svu tu djecu, kako onu koja su dolazila u bazu, tako i onu koju sam iz prikrajka posmatrala kako se igraju, shvatila sam koliko su oni u zaostatku samim tim što nemaju uslova za normalno djetinjstvo i bilo mi ih je jako žao. Njihovi pogledi puni čuđenja, straha, znatiželje, budili su u meni želju da im pružim svu moguću pažnju! Najsladša među svima je bila jedna djevojčica koja nas je dok je bila u bazi pomno pratila svojim krupnim crnim očima poput srne! Iako su nas gledali sa strahom mi smo se trudili da ih uz veliku nježnost i poklone koje smo im darivali na neki način razveselimo. Ali, i pored svega, ipak vjerujem da situacija u toj zemlji ide na bolje. Gledajući učiteljice koje ne nose burke, koje su jako pametne i koje su prije svega obrazovane žene školovane van Avgansitana, stekla sam utisak da pomak, koliko god bio on minimalan, postoji i to je najvažnije.

Ono što mi je pomoglo da istrajem je stalna komunikacija sa svojim najbližima. Imali smo dostupan internet, skype, tako da sam uvijek mogla komunicirati sa djecom. Nije bila neka velika razlika u vremenu, nekoliko sati, tako da smo se stalno čuli. Porodica je za mene u tim trenucima predstavljala izvor snage i pokretački motiv da istrajem u

povjerenom zadatku.

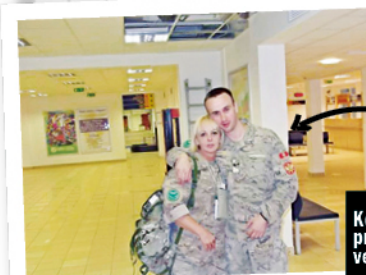
Svoje slobodno vrijeme osim što sam koristila da komuniciram sa porodicom, provodila sam i družeći se sa pripadnicima kontingenta iz okruženja, posebno sa pripadnicima mađarskog kontingenta u okviru čijeg sastava smo i obavljali dužnost, kao i ostalim zemljama kontributorima u Avganistanu. Kako je teklo vrijeme i kako se približavao kraj naše misije u Avganistanu, bila sam jako nestrpljiva. Nedostajala su mi djeca i jedva sam čekala da ih vidim! S obzirom na to da mi kćerka radi u vojsci ona je bila u toj delegaciji koja nas je dočekala pri povratku. Nisam mogla iščekati da se završi svečana ceremonija organizovana povodom našeg povratka kako bih je zagrlila. Svi novinari koji su bili tu na dočeku ovjekovječili su taj

izuzetno emotivan susret majke i kćerke. Nakon što su se slegli utisci i nakon što sam u pravom smislu postala svjesna da sam bila dio izuzetno rizične i zahtjevne misije bila sam veoma srećna i prije svega ponosna na sebe. Novac jeste bio jedan od motiva, ali svakako ne i ključan i presudan za moju odluku da odem u Avganistan. Za mene je to predstavljalo izazov prije svega, šansu za profesionalno usavršavanje i upoznavanje nove kulture. Poslije svega mogu reći da se ni u jednom trenutku nisam pokajala zbog svoje odluke i svakako bih ponovo otišla u Avganistan ili neku sličnu misiju. Osjećaj da sam tu da učinim dobro djelo i da sam u mogućnosti da pomognem onima kojima je ta pomoć prijeko potrebna čini me još odlučnijom i spremnijom na nove izazove. Iskreno, jedva ih čekam! ■

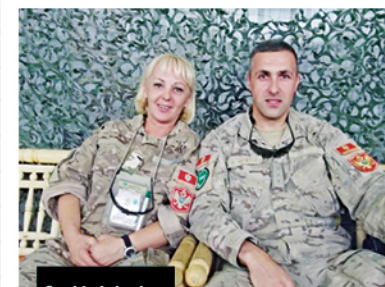
"Novac jeste bio jedan od motiva, ali svakako ne i ključan i presudan za moju odluku da odem u Avganistan."

Tokom tih šest mjeseci koje sam provela u Avganistanu sve vrijeme bila sam unutar baze, kao i moje kolege koje su obezbjeđivale heliodrum. Svuda okolo su bile zidine. Kolege iz drugih država su mogle slobodno da izlaze van baze, jedino mi nismo. Moj pogled na taj vanjski svijet bili su helikopteri koji su s vremena na vrijeme slijetali i te situacije sam koristila da otkrijem nešto više od onoga čime sam konstantno bila okružena. Bila sam jako radoznala i vrlo često sam uzimala dvogled kako bih bliže vidjela lica tih ljudi, jer sam željela da se na neki način bliže upoznam sa njihovim životima, koliko je to bilo moguće.

Od kolega sam saznala da uglavnom žive u kućama od blata, da u poljima rade samo muškarci, a pričali su mi i da su se susretali sa ženama koje su nosile burke.

Kolege, ali prije svega prijatelji su moja velika podrška.

Svaki slobodan trenutak smo koristili za druženje!

Ljubav prema vojsci me je dodatno motivisala da se upustim u rizičnu misiju zvanu Avganistan!